

MAGYAR KURIR

Bétsből, Mártzius' 15-dikán 1818.

Prusszia.

A' Berlieni újságlevelekben Mártz. 3-dikán írják, hogy az azt megelőzőtt vasárnapon Svétziai Kamarás úr és Brigadéros Generális Bergenstöhle a' Ktrályhoz különös audientziára botsáttatván ö Felségének a' XIII dik Károly Király' meghalálózásáról 's a' most Országgló Királynak Károly János ö Felségének a' thronusra lett üléséről, hivatalszerént való jelentést tett; 's mindjárt ö utánna Báro Taube is benyújtotta, mint a' Svétziai új Királytól a' Prusszus Udvarhoz rendeltetett rendkívül való Követ és tellyes hatalmú Minister a' maga új meghatalmazó levelét. — (Minden Uralkodó Udvarokhoz ilyen hivatalszerént való jelentéseket küldött a' Svétziai új Király az elötte volt Királynak meghalálózásáról 's a' maga thronusra lett üléséről.)

Svétzia.

A' meghalt Király Rosersberg nevü urodalmához tartozó jószágain kívül, minden drágaságait, köveit 's gyöngyeit 's egyéb efféléit a' maga özvegyének testálta, oly határozással, hogy ennek meghalálózása után mind ezek a' Koronára szálljanak. — Azt is meghagyta Testamentumában, hogy az érette való Udvari gyász csak három hónapokig tartson 's a' theatromok hat hetek mulva kinyittassanak. — Az új Király, nagyon szomorkodik az öreg Királynak, kit mint valóságos atyját úgy tisztelt és szeretett,

halálán. — Felségének Frantziaországból való megérkezését várja ö Felsege.

Lengyel Ország.

Prágán a' Warschau külső várcsának választó jussal bíró tagjai a' jövő Dietára nézve gyűlést tartván, Konstantinus Orosz Nagy Hertzeget, 6 ellen 103 voksokkal, Országgyűlési Követnek választották.

Hertzeg Jablonovsky Antal Warschauból Helvétziába Solothurnba küldetett, hogy a' Generális Kosciński' holt testét, onnét hozza-el hazájába örök nyugalomra.

Orosz Birodalom.

A' Császár, ki is kevés időre Moskauból Petersburgba vissza tért való, oda Febr. 8-dikán ismét vissza indult. Mig Petersburgban tartózkodott, gyakran dolgoztak ö Felségével a' Ministerek, változtatva, most egygyik majd másik. Majd minden nap' nagy ebéd volt ö Felségénél, melyre valmint a' Ministerek, úgy számos főbb rangú katoná tisztek meghívatattak. Ott evett Febr. 6-dikán az Anglus Követ Lord Cathcart is, a' ki Moskauból oda vissza érkezett való. — A' Császár Mártziusban Moskauból Warschauba szándékozott útját venni.

Frantzia Ország.

A' Londoni Kurir szerént (valami Párisi magános levél után) Lord Wellington ezt az embert, a' ki reá lőtt, olyan jól látta, hogy még azt is megjegyezte, hogy nagy bajszsza volt. Erre nézve számos fél zsöldön lévő 's addig

Párisban tartózkodott katonatisztek parancsolatot kaptak az onnét való eltávolításra; némelyek pedig szoros vigyázat alatt tartának. Néhány emberek, kik a lünnést a' lövés után üzőbe vették, azt beszélik, hogy ők látták, hogy a' Magdalenának nevé utza felé szaladván a' 11-dik számú házba bement, 's az ajtó utánna bezáródott, 's a' többi. Ez egy nagyon gyanus háznak tartatik lenni: kár, hogy azok, kik ezt a' gonosz embert oda bezaladni látták, nem elébb hanem csak más nap' reggel tettek a' dolog felől jelentést a' politikai előljáróknál. — Ugyan csak ez a' Londoni Ministeriális Kurir a' Párisi újságlevelektől némelly tekintetben különbözőleg beszél elő egy más magános levelezője után ugyan ezen történetet: — Azt mondja p. o. hogy mikor a' Lord a' theatrombol hazafelé menvén az utzán a' hintók tolongása miatt némelly helyeken ő is megállapodott volna, már ekkor is vették észre, hogy egy gonosz ember a' Lord hintójához közelíteni iparkodik. — Továbbá (mond ez a' tudósító) oly pontos erányozással tette a' gonosz ember a' lövést, hogy az egygyik golyobis a' hintó' ablakát össze törte, melly szerint nem egyébnek lehet a' Lordnak épégben való maradását tulajdonítani, hanem csak, hogy éppen akkor nem volt a' hintó' ablaka lebotsátva, pedig csak éppen abban a' szempillantásban húzta vala azt fel a' Lord' Adjutánsa, a' ki vélla a' hintóban ült, úgy hogy még a' kezit se vette volt el rólla, mikor a' lövés esett.

* * *

A' rekrutázást illető törvényjavallást, melly a' követek' kamarájában hosszas vetekedés után, némelly változásokkal mint törvény meghatározatott, a' Király megerősítés végett a' Pairek' kamarájához is elküldvén 's ez azt megvizsgálás végett biztosság elejébe adván, ezen biztosságnak vélekedését Marschal Mac do-

nald, mint a' biztosság' szószollója, Febr. 24 dikén a' Pairek' gyűlése elejébe terjesztette. A' biztosság vélekedése abban áll, hogy meg kell erősíteni a' jóvallott törvényt, ezen két változtatással — *először*; a' Veteránus katonák, ha feleségesek, vagy a' katonasághol végképpen elbotsátiattak, ne kényszeritessenek arra, hogy a' tartalék ármádánál szolgáljanak; *másodszor*, a' katona tisztiségek csak egy harmad részint töltessenek-be a' szolgálatnak régibbsége szerint. A' nevezett Marschal gyökeres beszéd által jóvallotta a' törvénynek megerősítését: azouban 36 jPairek irták-fel neveiket, a' kik ellene vagy mellette beszélni kívánnak. A' Marschal beszédjéből az itt következő nevezetesebb gondolatokat szemelték ki az újságlevelek: —

„Uraim! egy társaságnak, a' melly magát a' törvények oltalma alatt nemzeté formálta, első szüksége az, hogy a' külső hátorságról gondoskodjék. Minden dolgok' kormányozója csak az erőt rendelte az erőnek visszaverésére, 's valamelly Státusra csak úgy ügyelnek, ha látják, hogy hatalmas seregnök fegyverei által védelmeztetik. Erő nélkül nem várhatunk sem tsendességet, sem hátorságot, sem igasságot. De távol légyen hogy én itt az erőn azt a' vak hatalmat értsem, melly csak azért áll fel, hogy mást megtámadjon, 's azért támad meg, hogy rontson; ez oly ostor, mellyet az egek csak a' magok haragjának napján botsátanak ki; én olyan hatalmat értek, a' melly tiszta forrásból veszi eredetét 's a' népeknek az ő megtartatásokra van határozatva. Ha mind ezek így vannak, itt elő sem fordulhat az a' kérdés, hogy van-e Frantziaországnak szüksége ármádára? hanem csak, hogy miképpen kelljen azt felállítani, telyes számra pótolni, és formálni. A' ti biztosságtok a' főbb dolgokra nézve helybehagyja a' jóvallott törvényt, nem azért, mint ha

abban ezen tárgynak minden szükséges princípiumai kimérítelve volnának, hanem csak azért, hogy néhány esélék meg legyenek benne, 's a' mi hálaadással való fogadásunkat minden dolog megérdemli, a' mi valami jobbra vezérel bennünket." — Ezeknek előrevaló hotsátása után fevotte rendre az Orátor a' jóvallott törvénynek minden tikkelyeit. Azt az állatást tette beszédjének sarkolatos fundamentomává, hogy a' Státusokban egygyenyegygyen mindenkinek köz kötelessége legyen a' hazát, ha annak bátorsága kívülről vagy belőlről veszedelemmel lenyegettetik, önnön személyek szerént oltalmazni: — „Ezen értelemlen erősíthetjük, úgy mond, hogy minden ember katonának születetik, hogy a' haza védelmezésére való köteleztetés, oly alkú, melyet minden ember köt ö velle, 's a' melly azonnal kötelező erejűvé lesz, mihelyest a' természet a' férjfiuban az ő testi erejének kifejtését elvégezte. A' régi Státusok ennél egyéb princípiumot seregeiknek rekrutázására nem esmernek, 's az újabbak is ennek hódoltak legalább annyiban a' mennyiben életbéli állapotjuk tulajdonsága megengedhette, és ha szintén későbbre a' gazdag és hatalmas városok magokat a' személyes szolgálat alól megvásárlották, 's a' hadi tűznek lassanként való kialvásával, az értékes polgárok a' magok fajikat ezen kötelesség alól pénzzel kiszabadítani iparkodtak is: tsekugyan maga ez a' princípium még is minden Európai Státusokban tovább tortott, mint minden időkbéli változások. Pruszsziában minden férjfiú katoná; az Oroszhirodalomban mindennek köteleztetnek a' személyes szolgálatra, csak a' kereskedő rendnek engedtetett valami kivétel; Auszriában is kisedés által pótoltnak-lá a' seregek; minden szomszédaink az egész egyéb Európával egygyütt majd csak ezt a' príncípiumot követik. Anglia, melly a' ma-

ga törvényeinek nagy jóságáért szünfelemlül ditsértetik, de a' melynek talám nem soká magának is oka lesz arra, hogy a' miéinken bámuljon, csak egyedül az a' Státus, melly az önként való verbuálásbéli hizontalan és sokféle változásoknak kitétetett módot megtartotta. De minémü zürzavarok között szemléli is lenni ezen ország magát mindannyiszor, mihelyest armádáját hadi lábra állítani akarja? A' világnak egygyik végétől fogva a' másikig küldi a' pénzt, hogy hazaoztalmazokat kapjon érlette. Az egész száraz földhöz hozzá folyamodik: 's végre ha így sem vásárolhat annyi embert össze, a' mennyire szüksége van, akkor az utolsó eszközhöz az erőszakos fogdosáshoz nyúl, 's az ő úgynevezett népsajtólása (presse) segedelmével minden embert, honnyit, idegent, elragadoz és katonává teszen. Minket hatalmas Státusok, hadakozáshoz értő Monárkhiák vesznek körül: tehát tulajdon és mozgó erőre van szükségünk, ha azt nem akarjuk, hogy az idegenek minket is magokkal egygyütt ne ragadjanak." —

„Mit várhatnánk, Uraim, egy emberek' seprejéből álló armádatól, melyet soha nem egyéb hanem csak a' büntétel, inség, feslettség, 's kétségbeesés gyűjthetnének össze zászlóink alatt? Számot tarthat-e veszedelem' napján az ily oltalmazókhoz a' tronus? Lelkesíthet-e egy ilyen armádat valamely felső érzékenység? Tekintsétek meg mi lett a' mi eddig való szabad verbuálással gyűjtött seregeinkből. A' Kírslyi testörző seregeknek két tized részét el kellett kergetnünk, 's alig valának minden plántatartományi Batalionaink elégségesek arra, hogy mind azokat a' katonáinkat befogadhassák, kiket büntetésből hozzájuk küldöttünk. Azon goo büntető ítéletek közzül, melyeket a' hadi ítélőszék két esztendőknok lesolyta alatt kimondott, legalább

is 850 az így verbuált katonákat illeté. —

„Hogy a' ti biztosságtok, Uraim, a' jóvállott törvényen azt a' változtatást tétetni kívánnya, hogy a' fő tisztségeknek tsakkét harmadrésze adattaasék a' szolgálatnak régibbsége szerént: ez által oda tzelez, hogy a' ditsösségre vágyakodóknak is szabad pályafutás' útját hagyjon-fenn az ár-máda' és Státus' javára; mert tudnivaló az, hogy az, a' kielőre kiszámlálja azt, hogy melyik esztendőben fog eljutni ez vagy amaz tiszti póltzra, bizonynyal nem te-lekszik többet annál a' mivel tartozik, holott pedg a' katonai szolgálat annál ditsösségesebb, mennél többet tesz' a' katona olyant, a' mit nem a' tsupa köte-lesség kíván tölle. —

„Ily princípiumok szerént mindenkor kevélysége fog a' Frantzia katona lenni a' maga népének. Mondjuk ki nyilvánással, Uraim! hogy a' Frantzia se-regekben a' revolúciónak zivatarai kö-zött egy oly princípium fejtődött ki, melynek következései lettek azok a' fé-nyes vitézségek és nagy talentumok, mel-lyek még ma is Európa' tsudálkozásának tárgyai — tudniillik az a' princípium, hogy ki ki személyes szolgálatot tegyen és a' legnagyobb katonai rangokra való léphetésnek útja mindenek előtt nyilva legyen. Ezek azok a' két gazdag bányák, mellyekből mind azok a' nagy tettek származásokat vették, mellyekkel Frantziaország kevély. Azon princípiumok, mellyeket mi most táborainkra nézve meghatározni akarunk, sem nekünk sem szomszédainknak fejekbe nem üthetnek szegot. Nekünk az egész világgal békeségünk van, 's thrónusunkon bölts mér-séklettség lakozik. De azonban, hogy néki eltökélt szándéka tiszteletben tar-tani az idegen Koronák' függetlenségét, ő is megkívánhatja ám igaz jóssal, hogy ezek se' sértésk-meg az övét. Midön mi

thrónusunk' oltalmazási syatámájának fun-damentumát szélesítjük, tsak az ő nemes és szabad gondolkodással való tzelezásait segítjük elő.“

Északi Amerika.

A' kik a' történeteknek egymásból való folyását, kifejtődését, figyelemmel szemlélik, a' kik 1783-ban újságleveleket olvasták 's azolta is újságokat olvasnak, vagy a' kik ha akkor azokat még nem olvasták is de azolta az új Historiai írók' munkáiból megolvastatták, nem sajnál-hatnak most néhány szempillantatot fordítani az itt következő beszédre is. Mikor a' mostani Elölülő Monroë nem rég' a' Congresszus' üléseit egy be-széd által, mellyet az ő Titoknokja olva-sott-fel, kinyitotta volna, mindjárt után-a a' képviselő gyűlés' Clay nevű Ora-tora állott-fel, 's mondotta-el ezen beszé-det: —

„Polgártársaim, kiket a' nép' vá-lasztása 's bizodalma azon nagy méltó-ságra hívott, hogy Szövetségünk külömb-külobb részeinek képét ezen közönséges Congresszusban viseljétek! Bizonynyal egy sints' köztünk olyan, ki az Elölülő-nek beszédét azzal az eleven érzékeny-séggel és elragadtatással ne' halgatta volna, melly a' hazafit lelkesíti. Hogy Köztársaságunk boldog' állapotjának raj-zolatja egész belső módon által járjon bennünket, nem kell egyéb, hanem tsak hogy körül nézzünk, 's a' Státusok' és népek' állapotját, a' világnak azon ré-szében a' hol mi lakunk, és a' többiek-ben, megtekintsük. Ezeknek tsak felső színüleg való összehasonlítása is meg-erössíthet bennünket azon meggyöződés-ben, hogy egy szabad Amerikai ember-nek sem juthat eszébe az, hogy szép és kedves hazáját e' széles világon akár-melly mással feltserélje. A' világon leg-szabadabb Constitúcióval élünk függet-

Ienül és boldogságban; oly Constitúzióval, a' melly válami önkénynek vagy erőszakos uralkodásnak csak az árnyékát sem esmeri, 's oly törvényeknek oltalma alatt, mellyeket, minthogy az okosság 's egygyenygyen minden embereknek éppen úgy, mint a' közönségnek (egytemnek) jóvával megégygyeznek, ezért az emberiség' pallérozódásának állapotjával özsze illenek 's a' néptől tiszteletben tartatnak. A' földnek mellyik nemzete mondhatná ezt el ily mértékben magáról? Szélesen kiterjedő vidékeinket a' természet oly gazdagon megáldotta, hogy a' mi az életnek fenntartására, könnyebbítettésére, 's kellemetesítettésére kívántatik, az, nem csak minden lakosainknak számára véghetetlen bőséggel terem, de sok más millióknak is juttathatna elegendő eleséget 's módot a' megélésre. A' szabadsággal való telyes éléssel, melly a' földi lételnek leirhatatlan kellemetességet ad, népünk' száma sebesebb lépésekkel nevedik, mint e' világnak akármelly más vidékein: azonközben, mennél jobban népesedik tsudára méltó termékenységű hazánk, annál igézőbbé válik annak szépsége a' mivelés' külömbkülömbfélesége 's lakosaink' munkássága által, melly a' stabad ember' tulajdonsága. A' földnek mellyik vidékéről mondhatnánk valami ehhez hasonlót? Keresményi szorgalmatoskodásunk előfelé való haladása bámulással tölt el bennünket: de a' mellynek származási okát könnyű leszen megmagyarázni, ha azt meggondoljuk, hogy az emberi iparkodás nállunk semmi efféle akadályokra nem talál, mint a' mellyekkel más országokban tusakodni kéntelenítettik. Az egész Európai szárazon a' fábrikák' és kézműhelylek' virágzásának hervadását illető panasz ekhözik vissza: Amérikában mind újabb meg újabb efféle intézetek állanak elő, mellyek igen gyakran

kevés idő alatt tökéletesekké lesznek és virágzásra jutnak, 's melly nagyon szembeütő tünemény ez abban az országban, a' hol a' mezei munkának kellemetessége majd minden kezeket elfoglal és még millióknak dolgot adhatna! Másutt minden a' kereskedés' tsatornáinak bedugulásáért való panasz hallatik: ezek Amérikában esztendőről esztendőre szélesednek. Az alatt hogy az Egygyesült Státusok' belső kereskedése szemlátomást sikeresedik, a' világgal való kereskedés, mellyet tengeri kereskedő piataink (városaink) üznek, naponként fontosodik. Európának kereskedéstüző és tengerenevező nemzeteit már sok nagy piatazokról kinyomtuk, és sok Európai kereskedő házak tökepénzeikkel egyetemben a' mi kereskedő városainkban kezdettek megnyomulni, hogy önnönmagok javára 's a' mi hasznunkra is azon kedvező közösülés tsatornáit használhassák, mellyeknek a' gondviseles Amérikát birtokosává tette. Már nem meszsze lenni képzelhetjük azt az időt, a' midön vellünk hajójinknak sokságára és tapasztalt tengeri embereinkre való tekintetben, egy más nemzet sem vetélkedhetik; 's a' minek nekünk tulajdon megnyugtattatásunkra szolgálni, 's Egygyesült Státusainkat különös örömmel lelkesíteni kell, az, ez a' népek' historiájában oly ritka 's oly rendkívül való környülállás, hogy Európa irigység 's boldogságséltés nélkül várja annak a' ditsőséges időszakasznak elközelgetését, mellyel a' tengerek' szabadsága oly szorosán özszezsatoltatva van; mert ugyan is naponként inkább inkább kezdi kimutatni magát az a' felséges játékrész (Rolle) mellynek a' világ' theatromán való jádzására a' sors és természet Amérikát határozták. És pedig, mi nem hadi erőszakos tselekedetek által gyarapítjuk hatalmunkat és tekintetünket a' pallérozott nemzetek' sorában; az egész világgal va-

lőbékességben lépünk-fel a' nagyságra. A' régi világnak sok furszágaiban azon vallási üldözés' helyébe, mely a' régibb időszakásokban az emberiséget oly sokszor részekre szaggatta 's összemartzonglotta, most a' politikai üldözésnek lelke állott-fel. Az új világban most engesztelődnek egymás eránt a' hazai szeretetben, 's ő most ekképpen mind azoknak, kiket a' részrehajlás üldöz, tsendes menedék helyül szolgál. Fogadjunk-be hozzánk szeretettel 's vendégek eránt tartozó barátsággal minden nálunk oltalmatkereső idegeneket! Találjunk kevélységre való okot abban, hogy sok szerentséleneknek új és boldogabb hazát adhatunk! Midőn én ezen alkalmatossággal szövetségi köztársaságunk' boldogsága eránt való legforróbb ohajtásaimat ki nyilatkoztatom, az az örömöm is van egyszersmind, hogy ezen ohajtásokban ezen egész tiszteletreméltó gyülekezetet részsülni szemlélem. Ne távozzék-el ehből a' felséges Congressszushol az az egygyesség soha, a' mely most mi köztünk uralkodik!"

Jóniai Szigetek.

Ide teszünk még némelly nevezetesebb tikkelyeket a' Jóniai szigetek köztársaságának a' Nagy Britanniái Királytól mint annak Protektorától adatott Constitúziójából: —

„A' Szenátus azzal az elsőségi jussal bír, hogy ő terjeszt törvényjavallásokat a' törvényhozó gyűlés' elejébe. Minden efféle javallást a' voksok' többsége teszen törvényvé, ha azt az Anglus Biztos megerősíti, 's az Anglus Király különös parantsolat által visszaza nem veti. A' Szenátus belső elintéztetését illető rendelésekre nézve is megkivántatik az Anglus Biztos' helybehagyása. A' törvényhozó gyűlés a' maga előlülőjével egygyütt 40 tagokból áll. A' szigeteknek mindeniknek különkülön magának is leszen Országlószeke, melynek feje mindenütt egyegy

Régens leszen, ki a' fenn leirt Szenátus nevében gyakorolja az alattalévő szigeten a' végrehajtó hatalmat. Az Anglus Biztos minden szigeten rendel maga helyett egyegy Helytartót, Anglust akár Jóniai embert. A' szigetekeken lévő Régenseknek semmi határozásaik (Akták) nem érnek semmit, ha az eredeti Áktán a' nap (datum), a' Titoknok' neve, 's az Anglus Biztos Lord Helytartójának Viditje nem találtnak. Ez a' Helytartó azzal a' hatalommal is bír, hogy a' saigeten akármelyik titztviselőt felfüggesztheti hivatalában. A' papi dolgok' elintéztetése még most nem határoztatik-meg végképpen, addig, míg magát azeránt a' Felsőges Protektor ki nem nyilatkoztatja. A' törvénytevő hatalmat mindenik szigeten három féle ítélőszékek gyakorolják, úgy mint: egy polgári, egy nagyobb bűnökire ügyelő (Criminalis) 's egy kereskedői ítélőszék. Mindenütt leszen egy Apellatorium is. Apróbb perlekedéseknek eligazítására Békebirák rendeltetnek. A' Szenátus' lakóhelyén leszen egy fő Itélőszék. A' szigetek' feljebb leirt háromféle ítélőszékeiknek tagjait a' Szenátus nevezi, 's az Anglus Biztos erősíti-meg. A' fő Kintsmester' kineveztetése 's megerősítettése is az Anglus Biztostól függ, a' szigetek' Kintsmesterei pedig a' fő Kintsmestertől. Korfu szigetén a' nyomtatásra nézve egy közönséges tisztikar állittatik-fel, a' mely, 's átaljában az egész nyomtatás' dolga, a' Szenátus, 's a' Biztos Lord igazgatássok 's a' Titoknok felvigyázása alatt leszen, kiknek helybehagyása nélkül nyomtató mívhelyet felállítani szabad sohol nem leszen.

H a y t i.

A' Cap Henry városabéli újsághau a' múlt Dec. 20-dikán ilyen rendelés jöttki: — „Isten' kegyelméből és az Ország Constitúziója által, Mi Henrik, Hay-

II. Királya, külső Ministerünknek azon feladására, hogy ide még most is érkeznek oly levelek és hajók, a' mellyek St. Domingóba (és nem Haytibe) vagynak útasítva; 's megfontolván, hogy valamint az Ország Constitúciója úgy egyéb rendelkezéscink által is megparantsoltatott, hogy a' St. Domingó nevezet, a' melly nekünk csak a' régi rabszolgaságot, 's az idegen uralkodást juttathatja eszünkbe; végre azt is megfontolván, hogy valamint népünk függetlenségének megsértődésére úgy Királyi thronusunknak is megbántatására szolgálna, ha az említett gyűlölséges nevezet tovább is fennmaradna; mind ezekhezképpest, minekutánna Státustanátsunkat meghalgattuk volna, meghatároztuk és határozzuk, mint következik: — 1) Országunkba többé semmi olyan levél be ne bocsáttassék és senkitől el ne fogadtassék, mellyen ezen útasítások találtak: St. Domingó, Cap François, 's több ilyenek. — 2) Semmi olyan hajó, akármelly nemzetből való legyen 's akármelly zászlóval evezzen, be ne bocsáttassék Cap Henrynek kikötőhelyébe vagy csak az öbölben is ki ne vessé vasmatskáját, ha a' Kapitányának vagy Patronusának passusán St. Domingóba szolló útasítás találtak. — 3) Ezen rendelkezések általhágóji a' törvények szerént büntetlenségnek. — 4) A' mi külső dolgokra, tengeri állapotunkra, 's törvénytételre ügyelő Ministereinkre bizattak, hogy ezen végzést, mindenik a' mennyiben őket illeti, végrehajtsa. Költ a' mi Királyi palotánkban, Dec. 1-ő napján a' Kristusnak 1817-dik esztendejében.

„Henrik.

„Limonade, Minister.

B é t s.

Felséges Urunknak egy igen hűséges 's a' Diplomatikai szolgálatban legidősebb szolgálója Bárány Liebzeltérn Adám, Szent István Magyar Királyi Rendjének

Commandátori keresztese, a' Portugallus Udvarnál volt rendkívül való Cs. K. Követ 's teljes hatalmú Minister, Lisbonában, a' mult Januárius' 10-dik napján meghalt. Betses élete pályafutását nem kevésse nevezetesíti az a' környüállás, hogy azon 60 esztendőből, mellyek alatt szolgált, 58 esztendőt (melly talám majd csak egy példa) mind idegen országokon, 's ezek között is 49-tet azon egy helyen tudniillik a' Lisbonai követségi helyen töltött-el. Szolgálatját az Udvari Státus Titkos Cancellariánál 1758-ban kezdette; onnét 1762-tőben Madridba a' Cs. K. Követséghez küldetett Titoknoki hivatalra; 1769-ben mint Követségi Agens Lisbonába rendeltetett, a' hol nem soká Követi rangra lépvén azt egész haláláig, valamint Felséges Udvarának úgy a' Portugallus Udvarnak is különös megalégedésekkel folytatta; 's nagy tiszteletben tartatott és becsültetett. — (Ezen nevezetes urnak haláláról való tudósítást még egyszer nem ok nélkül iktattuk ide egész voltaképpen.)

* * *

Ő Cs. Kir. Felsége, eddig Erdélyi Királyi Udvari Agens egyszersmind Magyar Országí Királyi Udvari és Törvényes Prokurátor Tek. *Udvarnok* Lajos urat, érdemeire 's tehetségeire való tekintetből, a' Magyar Országí Felséges Udvari Cancellariánál is valóságos Udvari Agensé kinevezni, kegyelmesen méltóztatott.

* * *

Gróf Buol-Schauenstein úr ő Excellentiája a' Német Szövetségnél Austria részeről való Elölülő Követ, a' Husvétí nyúgró napoknak elközélítésekkel, külső dolgokra ügyelő Minister Metternich ő Hertzegségétől különös Kurír által meghívattatván, tegnap Bétsbe megérkezett.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyarország.

A' Budai újságban ezeket olvassuk: — Minthogy itt a' szomszéd vidékeken veszedelmes ragadó himlő kezdett uralkodni, erre nézve a' Palatinus ö Cs. Fő Hertzegsége gyermekeibe István Fő Hertzegbe és Hermine Fő Hertzegasszonyba, Fő Orvos Doktor Pfisterer úr az oltalmazó himlőt e' hónapnak 3-dikán keoltotta. Ezen kisdedeknek folytában jó egészsége jár.

* * *

Császár és Király ö Felsége, Fő Tisztelendő Pauer József urat, a' Cs. K. se-regeknel Apostoli Vicariust, Esztergomi Káptalanbéli Kanonékká kinevezni, kegyelmesen méltóztatott.

* * *

Felséges Urunk' születése' ditsösséges napjának idvességes ajtatosságok, nagy Misék, egyházi beszédek, fegyveres polgárok tisztelkedése, lövöldözések, világoztatások' s a' szív örvendezésének egyéb módokon való kiöntése által lett meginnepeltetéséről, igen szép de oly sok tudósításokat olvastunk azokon kívül is, mellyeket a' M. Kurirban kiadtunk, hogy mind kiadnunk leveleinknek szükvolta miatt lehetetlen. Tehát a' most említett ajtatosságokon' s örvendezés nyilatkoztatásain kívül csak azokat a' megjegyzésre méltóbb környüállásokat említjük meg,

a' mellyek nem mindenütt azon egyformasággal mentek véghez: —

Aradon a' nemes megye Első Alispánya T. Kováts Nep. János úr, az Arad városában és ahoz közel lakó földes uraságokat, úgy szintén ezen népes városban minden tisztviselőket, Camerális, só-tiszt és só-szállítató urakat, 's a' városi Gymnasiumnak és Oláh institútumnak Előjáróit, különös meghívó levele által a' Vármegye' házához össze gyűjtötte, ott rövid de érzékeny beszéddel Felséges Urunk 50-dik ditsösséges uralkodásának pedig 26 dikjesztendejébe való belépését előadta, 's dhajtását, hogy uralkodásának esztendeji még sokra szaporodjanak buzgóan kifejezte, 's végre az egész ajtatos urí sereget szép rendel a' T. Minorita Atyák' templomába istentiszteletre vezérelte. — Estvo Theátrumi játék volt, mellyben a' Jó Fejedelemnek képe felségesen kivilágosított, 's az Isten Tarts-meg Ferentz Királyt elénekeltetett. — (A' többi a' jövő árkusban következik).

* * *

Az időjárást a' mi illeti, a' Magyar két hazából is oly tudósításokat olvastunk, hogy a' Februarius sok kellemetes napokkal kedveskedett. Itt Austriában a' Mártzius néhány essős, híves, és így a' sétálóknak kedvetlen, de a' mezőnek kedvező napokkal szolgált még eddig. Jó esztendővel biattnak az újságlevélek.

8 x 2 forint huzas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Mártz. 10-dikén 286 $\frac{1}{2}$ — 11-dikén 284 $\frac{1}{2}$ — 12-dikén 282 $\frac{1}{2}$ — forintot